

Forskarskolan i vårdvetenskap (FiV)
Inger Tjergefors, samordnare

**FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför
erbjudande om studieplats i Forskarskolan i vårdvetenskap och antagning som
doktorand till Karolinska Institutet med kursstart 1 september, 2016**

Huvudhandledare: Eva Skillgate, forskarassistent, docent
E-mail: eva.skillgate@ki.se
tfn: 08-524 879 95 0709 209930

Projekttitel: **Funktionsnedsättande långvarig nacksmärta – förlopp
samt effekt och kostnadseffektivitet av massagebehandling
och/eller fysisk träning – en randomiserad kontrollerad
studie.**
*Bothersome neck pain – course, effects, and cost-effectiveness
of massage therapy and/or exercise therapy – a randomized
controlled trial.*

Diarienummer: 2-135/2016

SAMMANFATTNING AV EVA SKILLGATES DOKTORANDPROJEKT.

Bakgrund

Att ha ont i nacken är mycket vanligt, främst hos kvinnor, med stor inverkan på hälsa och livskvalitet. Så många som 25% av kvinnorna och 16% av männen i en generella befolkningen har haft påtagligt besvärande nacksmärta (minst 7 dagar i sträck) någon gång det senaste året, och nacksmärta är en av de vanligaste orsakerna till år levda med funktionsnedsättning. Trots detta är kunskapen om nacksmärta bristfällig, bl.a. rörande det detaljerade förloppet över lång tid hos de som drabbats, och avseende hur man effektivt kan behandla besvären.

Massage och träning är mycket vanliga inslag i svensk hälso- och sjukvård som ju i möjligaste mån skall vara evidensbaserad. I motsats till vad många tror, finns det dock inget eller måttligt vetenskapligt stöd för effekten av massage och träning vid nacksmärta. Vetenskapliga studier av hög kvalitet har gjorts i för liten utsträckning, och nyligen publicerade systematiska litteratursammanställningar, bl.a. av the Cochrane Collaboration, konstaterar att kunskapsläget är oklart.

Frågeställningar

Följande frågeställningar skall besvaras i projektet:

1. Är massagebehandling, handledd individuell träning eller en kombination av dessa interventioner mer effektivt än en evidensbaserad metod att med råd och stöd hålla sig aktiv på arbete och fritid, för personer med icke specifik funktionsnedsättande och långvarig nacksmärta?
2. Är det någon skillnad i risken för oönskade behandlingsreaktioner mellan massagebehandling, handledd individuell träning eller en kombination av dessa interventioner?

3. Vilket är det detaljerade förloppet av funktionsnedsättande och långvarig nacksmärta under ett år hos personer som får massageterapi/individuell träning eller råd att vara aktiv?
4. Vilken är kostnadseffektiviteten för massagebehandling, handledd individuell träning och en kombination av dessa interventioner i jämförelse med evidensbaserad råd och stöd att hålla sig aktiv?

Metoder

Sedan september 2014 genomför vi vid *Musculoskeletal & Sports Injury Epidemiology Center* (MUSIC), Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet en randomiserad kontrollerad studie kallad STONE - STOCKHOLM NECK TRIAL - som syftar till att besvara frågeställningarna ovan. Drygt 620 personerna har inkluderats i studien. Dessa skall nu följas i ett år med enkäter och sms. Datainsamlingen är godkänd av etisk kommitté, registrerad i Current Controlled Trials och finansierad av Vetenskapsrådet (Utlysningen "Kunskapsluckor i vården") och FORTE.

Studiepersonerna är 18-70 år med subakut eller långvarig funktionsnedsättande nacksmärta. Efter inhämtande av informerat samtycke, baslinjemätningar och noggrann klinisk undersökning lottades studiepersonerna till ett av de fyra behandlingsalternativen. Denna design möjliggör en jämförelse av rådgivningen mot såväl var behandling för sig, som mot en kombinerad behandlingsstrategi, med hög vetenskaplig kvalitet. Studiepersonerna följs under ett år dels med enkäter för det primära utfallet "kliniskt betydelsefull förbättring av smärta och funktion", dels med sms varje vecka där funktionsnedsättande smärta skattas på en numerisk skattningsskala. Detta ger möjlighet till viktig och efterfrågad kunskap om effekten av massage och träning, och om förloppet av nacksmärta hos drabbade individer. Datainsamling om livskvalitet, sjukfrånvaro samt läkemedels- och vårdkonsumtion ger dessutom underlag för en hälsoekonomisk utvärdering.

Planerade studier

Alla doktorandprojektens delstudier baseras på STONE-studien. Doktoranden kommer att vara delaktig i datainsamling och datamanagement under hösten 2016, parallellt med kursaktiviteterna i NFV. I den första delstudien skall det detaljerade ettårsförloppet av funktionsnedsättande nacksmärta beskrivas. I den andra – som är projektets huvudstudie - skall effekten av de fyra interventionerna jämföras avseende kliniskt betydelsefull förbättring i upp till ett år efter inklusion i studien. I den tredje skall risken för oönskade behandlingsreaktioner beskrivas och jämföras mellan de fyra behandlingsarmarna, och i den fjärde delstudien görs en hälsoekonomisk bedömning av behandlingsalternativen. Ett av delarbetena skall utföras i Toronto, Canada vid University of Ontario Institute of Technology där en av studiens projektledare finns. Två vistelser i Toronto om vardera ca fyra veckor bör vara tillräckligt för detta, och vi är öppna för att diskutera när under utbildningen detta skall ske.

Betydelse

Detta internationella projekt ger en unik möjlighet att fördjupa kunskapen om en mycket vanlig åkomma i vården och om ett mycket omfattande folkhälsoproblem. Doktoranden kommer att verka i en stark forskningsmiljö vid MUSIC, Institutet för Miljömedicin, Karolinska Institutet, med tre erfarna handledare, och tillsammans med ett flertal andra doktorander. Doktoranden kommer att gå ett forskarutbildningsprogram inom epidemiologi.